

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **V. Y., zast.** JUDr. Šárkou Hamáčkovou, advokátkou, se sídlem Klášterec nad Ohří, náměstí E. Beneše 10, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, vedené u Krajského soudu v Ústí nad Labem pod sp. zn. 14 Az 501/2003, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 10. 2003, č. j. OAM-1438/VL-07-P14-2003, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 21. 3. 2005, č. j. 14 Az 501/2003 – 30,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 17. 10. 2003, č. j. OAM-1438/VL-07-P14-2003 nebyl žalobci (dále i „stěžovatel“) udělen azyl dle ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění platném v době rozhodování ve věci (dále jen „zákon o azylu“), a zároveň na něj nebyla vztažena překážka vycestování ve smyslu ustanovení § 91 zákona o azylu. Žalovaný uvedl, že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že zemi původu žalobce opustil z ekonomických důvodů, žalobce dále ve své výpovědi tvrdil, že má obavy z nelegálních struktur, osoby z těchto struktur mu již dříve vyhrožovaly a vymáhaly po něm finanční poplatky. Bezprostředním důvodem pro podání žádosti o udělení azylu byla dle žalovaného také snaha žalobce o legalizaci pobytu na území České republiky. Žádost žalobce posuzoval

žalovaný na pozadí informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně situace na Ukrajině. Žalovaný konstatoval, že k naplnění podmínky odůvodněnosti obav z důvodu pronásledování, kterou by bylo možno podřadit pod důvody relevantní k udělení azylu dle ustanovení § 12 zákona o azylu, by muselo k pronásledování docházet přímo či nepřímo ze strany státní moci, což nebylo žalobcem doloženo. Činy soukromých osob mohou být považovány za pronásledování, pokud je státní orgány vědomě podporují, tolerují či nedokáží zajistit občanovi přiměřenou ochranu. Žalobce měl možnost obrátit se o pomoc na policii a v případě nespokojenosti dále požádat o pomoc nevládní organizace nebo úřad ombudsmana. Jak žalobce uvedl, žádný orgán státní správy ani jinou instituci v této záležitosti nekontaktoval, žalovaný proto konstatoval, že problémy s vydíráním ve vlasti a snaha o výtěžnou pracovní činnost na území České republiky nebyly motivovány některým z důvodů stanovených v § 12 zákona o azylu. Žalobce rovněž nesplnil důvody pro udělení azylu podle ustanovení § 13 zákona o azylu a po posouzení jeho osobní situace a poměrů v zemi jeho státní příslušnosti mu žalovaný neudělil ani humanitární azyl dle ustanovení § 14 zákona o azylu.

Krajský soud v Ústí nad Labem rozsudkem ze dne 21. 3. 2005, č. j. 14 Az 501/2003 - 30 zamítl žalobu podanou žalobcem proti shora citovanému rozhodnutí žalovaného. Krajský soud v odůvodnění rozsudku shrnul skutková a právní zjištění ve věci a zejména uvedl, že z obsahu správního spisu vyplynulo, že žalobce zemi původu opustil v únoru roku 2000 proto, že na Ukrajině neměl zaměstnání, měl finanční problémy, proto odjel najít si nové zaměstnání do České republiky, mafii mu byl odcizen cestovní doklad, když se vrátil do vlasti pro nový cestovní doklad, byly na něm požadovány peníze, bylo vyhrožováno i jeho matce. V České republice si žalobce našel družku, očekávají narození dítěte, před podáním žádosti o udělení azylu bylo žalobci uděleno správní vyhoštění a zákaz pobytu na území České republiky. Dle názoru krajského soudu žalobce neuvedl žádný případ, že byl v zemi původu pronásledován za uplatňování lidských a politických práv a svobod nebo že by měl odůvodněnou obavu z pronásledování z důvodů rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině či pro zastávání určitých politických názorů a ani z jeho výpovědi nevyplývalo, že by mu po návratu na Ukrajinu hrozilo nějaké nebezpečí ze strany státních orgánů. Sám žalobce v žádosti o udělení azylu a v pohovoru k důvodům žádosti uvedl, v zemi původu neměl problémy s policií ani jinými státními orgány. Krajský soud dále uvedl, že žalovaný dal žalobci v průběhu správního řízení dostatečný prostor k tomu, aby se vyjádřil k podkladům shromážděným pro rozhodnutí, případně navrhl jejich doplnění. Pokud žalobce v žalobě poukazoval na neúplně zjištěný stav věci, činil tak pouze v obecné poloze, proto soud nezbylo než rovněž pouze v obecné poloze konstatovat, že v době před vydáním rozhodnutí žalovaného byl skutkový stav zjištěn dostatečně, žalovaný vycházel z výpovědi žalobce a z objektivních zpráv o situaci v zemi původu žalobce, řádně se vypořádal se všemi tvrzeními žalobce a s obsahem zpráv. Krajský soud neshledal důvody pro zrušení napadeného rozhodnutí žalovaného a žalobu jako nedůvodnou zamítl podle ustanovení § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

Proti citovanému rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem podal stěžovatel včas kasační stížnost, ve které uplatňuje důvod dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Stěžovatel má zato, že krajský soud měl jím důvodně vytýkané vady rozhodnutí řádně posoudit a vypořádat se se všemi žalobními námitkami a napadené rozhodnutí žalovaného měl zrušit, že bylo vycházeno ze skutkové podstaty, která nemá oporu ve spisech. Stěžovatel se domnívá, že splňuje podmínky udělení azylu ve smyslu zákona o azylu, že soud se nevypořádal se skutkovým tvrzením o ohrožování mafii, když osoby, které stěžovatel označil, byly trestně stíhány, argumentace, že se v zemi původu neobrátil na žádný orgán

státní správy ani jinou instituci, nemůže být dle stěžovatele důvodem pro neudělení azylu, neboť tak neučinil právě z důvodu obav o svůj život. Stěžovatel dále uvádí, že se mu dne 28. 2. 2004 narodil syn, stěžovatel nemůže z důvodu obavy o svůj život se svým synem vycestovat na Ukrajinu, proto žádal o azyl mimo jiné z důvodu dle ustanovení § 13 odst. 1 zákona o azylu. Stěžovatel má v úmyslu uzavřít s matkou dítěte manželství, sloučit rodinu a žít v České republice, proto opakovaně žádal o vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství, tento doklad mu však orgány ve vlasti ani orgány v České republice nejsou schopny obstarat. Stěžovatel navrhuje, aby rozsudek krajského soudu byl zrušen a věc vrácena k dalšímu řízení, zároveň navrhuje, aby kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek.

Žalovaný ve svém vyjádření popírá oprávněnost podané kasační stížnosti a odkazuje na správní spis ve věci, zejména na vlastní podání a výpovědi stěžovatele učiněná během správního řízení, a na vydaná rozhodnutí. K tvrzení stěžovatele o úmyslu uzavřít s matkou svého nezletilého syna manželství, sloučit rodinu a žít s rodinou v České republice, žalovaný sděluje, že ke sloučení rodiny se měl stěžovatel svůj vztah k České republice pokusit upravit podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR, v platném znění. Žalovaný navrhuje zamítnutí kasační stížnosti a nepřiznání odkladného účinku.

Nejvyšší správní soud přezkoumal v rozsahu a v mezích kasační stížnosti napadený rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Za vhodné považuje Nejvyšší správní soud předeslat, že není jeho úkolem znovu komplexně posuzovat otázku, zda stěžovateli měl či neměl být žalovaným azyl přiznán, nýbrž má posoudit, zda předchozí řízení trpělo vadami spadajícími pod vymezení v § 103 odst. 1 s. ř. s. tvrzenými v kasační stížnosti, popřípadě některými dalšími vadami, k jejichž přezkumu je Nejvyšší správní soud povolán v řízení zahájeném platně podanou kasační stížností.

Stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje důvod dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., tedy tvrdí vadu řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že z předloženého soudního spisu vyplývá, že krajský soud se žalobní námitkou stěžovatele o tom, že žalovaný správní orgán na podkladě shromážděných důkazů nesprávně posoudil skutkový stav věci zabýval dostatečně. Krajský soud dospěl k závěru, že žalovaný provedl ve věci řádné dokazování, pro rozhodnutí si opatřil dostatek podkladů (vycházel zejména z tvrzení stěžovatele uváděných v žádosti o udělení azylu ze dne 7. 4. 2003 a v pohovoru k žádosti ze dne 2. 6. 2003, ze zpráv o situaci na Ukrajině Ministerstva zahraničí Spojených států amerických a Ministerstva vnitra Velké Británie), na jejichž základě zjistil přesně a úplně skutkový stav věci, který rozebral v kontextu platné právní úpravy a dospěl k závěrům uvedeným v rozhodnutí. Žalovaný v řízení o udělení azylu v souladu se zákonem zejména posuzoval, zda stěžovatel nespĺňuje podmínky pro udělení azylu taxativně stanovené v ustanovení § 12 zákona o azylu. Stěžovatel jako důvody, pro které opustil vlast a podal žádost o udělení azylu, označil zejména ekonomické důvody a potíže se soukromými osobami, které označil jako mafii, která jej okradla, vzala mu pas, vymáhala po něm peníze a vyhrožovala mu smrtí.

O pomoc se stěžovatel nikam neobrátil a jiné problémy včetně problémů se státními orgány či institucemi neměl. Stěžovatel také připustil, že do azylového řízení vstoupil, aby se nemusel vrátit do vlasti, když mu bylo uloženo správní vyhoštění a zákaz pobytu na území České republiky, a rovněž zmínil, že zde má družku, s níž by chtěl založit rodinu. Po posouzení tvrzení stěžovatele žalovaný rozhodl o neudělení azylu dle ustanovení § 12 zákona o azylu, neboť stěžovatel nesplnil zákonné podmínky pro jeho udělení. Chování soukromých osob vůči stěžovateli, ačkoli spočívalo v negativním jednání, nelze označit za pronásledování ve smyslu zákona o azylu, když stěžovatel se ani nepokusil obrátit s žádostí o pomoc na státní či nestátní orgány nebo instituce. Krajský soud nenalezl v daném správním řízení o udělení azylu namítané vady a s napadeným rozhodnutím žalovaného vyslovil souhlas. Nejvyšší správní soud se s rozhodnutím krajského soudu ztotožňuje a nepovažuje stěžovatelem uplatněný stížnostní důvod dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. za oprávněný.“

Nejvyšší správní soud v souladu se svou ustálenou judikaturou také připomíná, že povinností správního orgánu je zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu dle zákona o azylu, jen tehdy, pokud žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v zákoně uvedené. Z žádného ustanovení zákona o azylu však nelze dovodit, že by správnímu orgánu vznikla povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení azylu, jež žadatel neuplatnil, a poté k těmto důvodům činil příslušná skutková zjištění. Povinnost zjistit skutečný stav věci dle ustanovení § 32 správního řádu, má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl.

Navíc a nově stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že s žádostí o pomoc se na státní orgány ve vlasti se neobrátil z důvodu obav o svůj život, že o udělení azylu v České republice požádal mimo jiné z důvodu dle ustanovení § 13 odst. 1 zákona o azylu, a že opakovaně žádal o vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství, tento doklad mu však orgány ve vlasti ani orgány v České republice nejsou schopny obstarat. Nejvyšší správní soud je v řízení o kasační stížnosti vázán ustanovením § 109 odst. 4 s. ř. s., podle kterého nepřihlíží ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí. Proto k citovaným skutečnostem, o nichž se stěžovatel nezmínil ve správním řízení o udělení azylu u žalovaného ani v řízení o žalobě u krajského soudu, a které uplatnil teprve po vydání napadeného rozsudku v kasační stížnosti, nelze přihlížet.

Na okraj Nejvyšší správní soud podotýká, že pokud má stěžovatel skutečně zájem nadále setrvat na území České republiky a založit zde se svou družkou a synem rodinu, nelze se legalizace pobytu za uvedeným účelem domáhat cestou azylového řízení, ale využitím institutů upravujících pobyt cizinců na území České republiky, a to například institutů vymezených v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR, v platném znění.

Vzhledem ke shora uvedenému Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou dle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s.

S přihlédnutím k ustanovení § 78b odst. 1 zákona o azylu, podle něhož se cizinci, který předloží doklad o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku, udělí na žádost vízum za účelem strpění pobytu, nerozhodoval Nejvyšší správní soud samostatně o žádosti o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (ustanovení § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný správní orgán měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud mu proto právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal (ustanovení § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. srpna 2006

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu